

COA in beeld

jaargang 4 - nr. 2
juli 2010

COA in beeld is een kwartaaluitgave van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers

UNHCR-vertegenwoordiger René Bruin legt uit waarom asielstromen voortdurend veranderen en moeilijk voorspelbaar zijn. Ook vluchtredenen en de vraag waarom asielzoekers naar Nederland vluchten, komen in dit interview aan de orde.

2

Wethouder Langeweg van gemeente Dronten is enthousiast over de duurzame bouwplannen voor azc Dronten. Het COA investeert met nieuwe recreatiewoningen in de kwaliteit van het centrum.

3

Een rondleiding voor middelbare scholieren is een voorbeeld van hoe gemeente Den Helder en het azc samenwerken. De nieuwe focus op inburgering zal de samenwerking versterken, verwacht locatiemanager Martin Schouten.

4

Alle partijen hebben baat bij duurzame relatie

Informatiebijeenkomsten en rondleidingen, zorgvuldig overleg en uitgebreide voorlichting. Zo komen een bestuursovereenkomst voor 30 jaar en een masterplan voor substantiële uitbreiding van azc Ter Apel tot stand. Afgelopen mei hebben gemeente Vlagtwedde en het COA deze in lengte en omvang unieke overeenkomst gesloten. Het COA hecht aan duurzame relaties en steekt daar dan ook veel energie in.

Zorgvuldig

Maarten Askamp, als manager Vastgoedbeheer Realisatie nauw betrokken bij het masterplan, spreekt over een zorgvuldig voortraject: "We realiseren ons dat een uitbreiding van 1.050 naar 2.000 opvangplaatsen veel vraagt van een dorp met ongeveer 8.000 inwoners. Voorafgaande aan de besluitvorming hebben de gemeente en het COA daarom een groot aantal voorlichtingsavonden en rondleidingen georganiseerd voor verschillende doelgroepen, zoals omwonenden, plaatselijke middenstand en ouderen. Daar is aandachtig naar betrokkenen geluisterd. Vervolgens hebben de gemeente en het COA goede afspraken gemaakt over zaken als veiligheid, infrastructuur en voorzieningen."

Nooit geheimzinnig

Nu het masterplan is goedgekeurd door de gemeente is de overlegcommissie een belangrijk platform voor omwonenden. In de commissie praten burgers en plaatselijke middenstanders met vertegenwoordigers van de IND, de gemeente en het COA. De heer Sikkens is al jaren inwoner van Ter Apel en sinds de komst van het vertrekcentrum in Ter Apel in 1996 voorzitter van de overlegcommissie. Hij is enthousiast over de manier waarop omwonenden zijn voorgelicht en rondgeleid voorafgaande aan de besluitvorming: "Zowel COA-vertegenwoordigers als de wethouder hebben goed geantwoord op vragen, ook als die kritisch waren. Er wordt nooit geheimzinnig gedaan." Iedere belangstellende kan het masterplan voor azc Ter Apel aanvragen. "Dat doet goed bij de mensen", stelt Sikkens, want: "Zo'n verandering, daar moet men aan wennen."

Nieuwe impuls

Tijdens informatiebijeenkomsten hebben zich elf nieuwe leden aangemeld voor de overlegcommissie. Askamp is blij met de versterking: "De inbreng van omwonenden is voor ons essentieel. Zij zijn onze ogen en oren in de dorpsgemeenschap." Volgens Sikkens vormen de nieuwe commissieleden "een gemêleerd gezelschap, uit alle lagen van de bevolking." De vernieuwde commissie, waarbij ook een wijkagent zich zal aansluiten, vergadert elke twee maanden en start in juni. Sikkens heeft er alle vertrouwen in, want: "Alle partijen geven goede voorlichting en alles mag op tafel." De voorzitter is met name enthousiast over de korte lijn met wethouder Kuipers, die samen met gemeenteambtenaren aanschuift: "Zo hoort hij wat hij moet horen." Hij verwacht dat de inwoners van Ter Apel - net als in 1996 - geen last zullen hebben van de asielzoekers en nuanceert nuchter de aanstaande uitbreiding: "Er wonen nu als gevolg van een tijdelijke uitbreiding al zo'n 1.600 mensen, dus die uitbreiding naar 2.000 scheelt niet zoveel."

Serius

Aangedragen zorgpunten worden serieus genomen, want het COA werkt aan optimale leefbaarheid van zowel bewoners als omwonenden van het azc. Vanwege de impact van deze grote locatie op de dorpsgemeenschap, was het voor de gemeente en het COA van belang speciale afspraken te maken. Voorzitter Sikkens noemt bijvoorbeeld de plaatsing van zogenaamde blikvangers langs de weg van het dorp naar het asielzoekerscentrum en de COA-schoonmaakploeg die neergegooid vuil langs deze route opruimt. Hij looft het initiatief van het COA om samen met de plaatselijke Rabobank een pinautomaat op de azc-locatie te realiseren. "Omdat sommige ouderen schroomden om nog in het dorp te pinnen met veel onbekenden om zich heen", licht Sikkens toe. Op verzoek van de burgerij en de gemeenteraad hebben de burgemeester en politie besloten het politiepeil aan te passen. Eelco van Dam, de COA-medewerker die de komende vijf jaar de duurzame herontwikkeling van de locatie coördineert, voegt hier aan toe: "Het COA werkt voor deze locatie aan één centraal telefoonnummer

Voorzitter Sikkens op azc Ter Apel. Foto: Rien Linthout.

en e-mailadres voor eventuele op- en aanmerkingen van inwoners en middenstanders van Ter Apel."

Profijt

Sikkens is van mening dat Ter Apel ook profijt heeft van de aanwezigheid van het azc: "Er worden heel wat boodschappen gedaan door de bewoners van het azc. En nu wordt de weg naar het asielzoekerscentrum ook eindelijk veiliger door de aanleg van een apart wandel- en fietspad naast de rijbaan. Ook voor de plaatselijke werkgelegenheid is de aanwezigheid van het centrum een pluspunt." Van Dam: "Het COA heeft met gemeente Vlagtwedde afgesproken dat we bij vacatures eerst zoeken in het bestand van de gemeente. Daar hebben we inmiddels al meer dan tien nieuwe medewerkers geworven en we verwachten met de duurzame herontwikkeling van het terrein nog veel banen te kunnen aanbieden. Een andere belangrijke afspraak met de gemeente is dat de vergoeding die gemeente Vlagtwedde ontvangt van het COA voor de opvang van asielzoekers aan het dorp Ter Apel ten goede komt." Het COA blijft werken aan de relatie met de mensen in Ter Apel.

Focus

Open van geest

In ieder vak hebben de mensen die het uitvoeren speciale kwaliteiten of eigenschappen nodig. Een politieman heeft natuurlijk overwicht, een secretaresse is punctueel, een verkoper heeft een commerciële instelling, een verpleegster is zorgzaam. Zo heeft een COA-medewerker hart voor de bewoner. En om nog een andere belangrijke eigenschap te noemen: bij het COA kun je alleen werken als je open van geest bent.

Het COA is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) en dat betekent dat we een ministeriële opdrachtgever hebben. Ongeacht de politieke kleur van de minister en/of staatssecretaris, de opdracht die het COA krijgt voeren we zonder meer uit. Dat hoort bij het zbo-schap. Dat vraagt een open geest. Niet altijd is de opdracht zoals een medewerker dat zelf zou hebben bedacht of gewild, maar hij of zij zal altijd een manier vinden om de opdracht die ons voorligt professioneel uit te voeren. Daar gaan we bij het COA zakelijk mee om.

Verkiezingstijd is altijd spannend voor ons. Welke minister en/of staatssecretaris gaan we krijgen? En komen er grote wijzigingen of blijft het beleid redelijk gelijk aan dat van het afgelopen kabinet?

Dit keer is er een heel unieke situatie. In juni hebben we verkiezingen gehad en per 1 juli is het nieuwe beleid van het afgelopen kabinet van kracht, de nieuwe asielprocedure. We zetten, samen met de ketenpartners, er nu onze schouders dubbel en dwars onder om de nieuwe procedure gestalte te geven. Dat hebben we afgesproken met de voorgaande staatssecretaris en dat doen we dus ook, ongeacht de veranderingen die met het nieuwe kabinet op ons pad komen.

De open houding hebben we overigens niet alleen richting onze opdrachtgever, maar ook naar onze bewoners. We stimuleren hen zelfstandig stappen te zetten naar hun toekomst, in Nederland of elders. Zij zijn zelf aan zet. Met hun eigen overtuigingen, wensen en mogelijkheden bereiden zij zich voor op hun toekomst. Het is aan ons hen daarin te begeleiden. Enerzijds door hen realistische perspectieven voor te leggen – daar zijn we heel helder in –, anderzijds door open te staan voor hoe de bewoner zelf zijn of haar toekomst ziet en wil voorbereiden. Hoe we onze begeleiding gestalte geven wordt dus voor een groot deel bepaald door de bewoner zelf, vanuit onze overtuiging dat het leveren van maatwerk de grootste kans biedt op een goede voorbereiding voor de toekomst.

Het is niet altijd gemakkelijk om een 'open mind' te houden. Overtuigingen gaan gepaard met gevoelens en dat maakt het extra moeilijk om met open vizier te blijven kijken. Maar voor ons geldt dat onze eigen overtuigingen voor thuis zijn, niet voor op het werk.

Of het nu richting onze bewoners is of richting onze opdrachtgevers, in ons werk zijn we open van geest. Er is ruimte voor andere gedachten, ook als die niet één op één overeenkomen met onze eigen ideeën. We gaan daar professioneel mee om, het hoort bij ons vak en het is een speciale eigenschap van de COA-medewerkers waar onze bewoners en opdrachtgevers op kunnen rekenen.

Nurten Albayrak
voorzitter raad van bestuur / algemeen directeur

Op weg naar een toekomst

Wereldwijd zijn 15,2 miljoen vluchtelingen op zoek naar een toekomst. "Asielstromen veranderen voortdurend en zijn moeilijk voorspelbaar", stelt René Bruin, die als 'national officer' de vluchtelingenorganisatie UNHCR in Nederland vertegenwoordigt.

"Het is een kat-en-muis spel", zegt Bruin: "Vluchtelingen stromen daarheen waar het kan. Zijn er obstakels, dan verplaatst de stroom zich." Sinds afspraken tussen Libië, Italië en de Europese Unie in mei 2009 het onmogelijk maakten om per boot naar Italië te vluchten, blijkt dat in Libië gestrande Somalische en Eritrese vluchtelingen doortrekken naar links, naar Marokko, en naar rechts, naar Egypte en Israël. En sinds januari 2010 hebben Somaliërs een nieuwe vluchtroute gevonden en reizen in bootjes naar Mozambique. "De vluchtroutes worden door de obstakels steeds gevaarlijker", constateert Bruin. "Het is ernstig dat dit gebeurt. Mensen op zoek naar een toekomst eindigen op de zeebodem, zoals onlangs voor de kust van Mozambique." De UNHCR ondersteunt daarom het vergroten van de opvangcapaciteit van landen in de omgeving van de probleemgebieden, zodat vluchtelingen in de regio kunnen worden opgevangen en gevaarlijke vluchtroutes overbodig worden.

Geen bescherming

Ontbrekende bescherming van de overheid is de hoofdreden om te vluchten. In Afghanistan is de macht van de overheid beperkt en Somalië heeft al 20 jaar geen overheid, alleen strijdende milities. Irak, verscheurd na 30 jaar dictatuur, is ondanks de aanwezigheid van internationale troepen onveilig door aanslagen. Bovendien is de toekomst er onzeker, omdat de troepen zich gaan terugtrekken. "Het is dan ook een logisch gegeven dat uit deze drie landen de meeste vluchtelingen komen", vindt Bruin. Ook Iran en China, waar verschillende minderheden worden onderdrukt, staan in de top vijf van vluchtelingenaantallen.

Vluchtroutes

Vluchtelingen komen op allerlei manieren naar Nederland. Volgens gegevens van de IND komen maandelijks circa 200 asielzoekers op Schiphol aan, wat neerkomt op 2.400 per jaar. Het aantal dat per boot komt, beperkt zich tot wat verstekelingen. Verreweg de meesten van de in totaal 16.000 vluchtelingen die in 2009 in Nederland arriveerden, kwamen over land, via België en Duitsland. "De grenzen binnen de EU zijn open, dus een tocht in een personen- of vrachtauto is met de hulp van smokkelaars te regelen", legt Bruin uit. "Het is vooral boeiend om te kijken hoe vluchtelingen Europa binnenkomen, want de buitengrenzen zijn gesloten en er wordt steeds meer geïnvesteerd om deze ook daadwerkelijk dicht te maken." De afgelopen tien jaar liepen routes vanuit Libië naar Italië, van Marokko via de Canarische Eilanden naar Spanje en vanuit Turkije naar Griekse eilanden voor de Turkse kust zoals Samos en Lesbos. Overigens is het land van binnenkomst niet per se het land waar asiel wordt gezocht. Bruin: "In Griekenland bijvoorbeeld is het moeilijk toegang te krijgen tot de asielprocedure. Vluchtelingen konden tot voor kort alleen asiel aanvragen in Athene en verzoeken worden zonder noemenswaardig onderzoek afgewezen. Veel vluchtelingen reizen daarom door naar een ander Europees land."

Keuze

Op de vraag waarom vluchtelingen naar Nederland komen, is geen eenduidig antwoord te geven, volgens Bruin. Zo vangt Nederland nauwelijks Kosovaren op, terwijl er duizenden Kosovaren in Frankrijk

wonen. In ons land wonen veel Somaliërs, maar dat geldt ook voor Italië en het Verenigd Koninkrijk. Het blijkt dat opvang van bijvoorbeeld Irakezen ook relatief veel nieuwe Irakezen aantrekt. "Dat noemen we 'natrek'. Families proberen zich te herenigen in het land van opvang, dat is begrijpelijk", constateert de UNHCR-national officer. Opmerkelijk is dat een positief asielbeleid ten opzichte van een bepaalde groep niet altijd leidt tot een toename van het aantal vluchtelingen. Bruin: "Onderzoek van de Advies Commissie Vreemdelingenzaken heeft aangetoond dat er geen 'pull effect' uitgaat van positief beleid. Hoewel Nederland tot voor kort een categoriaal beschermingsbeleid had voor Ivoorkust, zochten maar weinig mensen uit dat land hier asiel." Een negatief beleid blijkt wel effect te hebben op de toestroom. Toen Zweden in 2008 een stringenter beleid formuleerde ten opzichte van Irakezen, kregen Denemarken en Nederland meer Irakese asielzoekers binnen.

René Bruin, vertegenwoordiger van de UNHCR. Foto: Rick Keus.

Perspectief

In 2009 vroegen 246.000 mensen asiel aan in Europa, blijkt uit cijfers van de UNHCR. Een klein deel hiervan, 16.000, kwam dat jaar naar Nederland. Bruin: "Je hoort wel eens zeggen: het worden er steeds meer. Ik zie dat niet. In de eerste vijf maanden van 2009 kwamen er 5.878 'new arrivals' naar Nederland, in de eerste vijf maanden van dit jaar 5.508. Het aantal blijft ongeveer gelijk." Vergeleken met andere Europese landen staat Nederland in Europa op de zevende plek van opvanglanden, tussen Italië en Griekenland. "Kijk dan eens naar Pakistan. Dat land vangt 1,8 miljoen vluchtelingen op, Syrië 1,1 miljoen en Iran 980.000. Ook Europese landen moeten verantwoordelijkheid nemen voor mensen op zoek naar een toekomst. Asiel verlenen is een humanitaire daad", concludeert René Bruin.

De UNHCR in Nederland

De 'national officer' van de UNHCR volgt de ontwikkelingen in Nederland op gebied van vluchtelingenbeleid en rapporteert hierover aan het regionaal UNHCR-kantoor voor West Europa in Brussel. Ook werkt hij aan individuele vluchtelingenzaken, publieke bewustwording en de verspreiding van de UNHCR-standpunten in de politiek.

Per 1 juli is de nieuwe asielprocedure ingevoerd. Nadat de plannen hiervoor gezamenlijk op ketenniveau zijn gemaakt, hebben alle partners in hun eigen organisatie gewerkt aan de nieuwe invulling van de afgesproken rol. Ook het COA heeft, waar nodig, processen aangepast en vernieuwde werkwijzen ingevoerd. Want opvangen is en blijft ons werk. Foto: Rien Linthout.

Azc Dronten in de toekomst recreatiepark

Het asielzoekerscentrum in Dronten ligt op een mooie plek, naast het uitgestrekte bosgebied Roggebotzand. Niet zo verwonderlijk dat het tot zo'n vijftien jaar geleden een vakantiepark was. De Finse bungalows voldoen inmiddels niet meer aan de kwaliteitseisen van het COA en maken plaats voor nieuwe recreatiewoningen. Daardoor kan de gemeente deze locatie in de toekomst weer een recreatiebestemming geven.

Het COA heeft het nieuwe bestemmingsplan van azc Dronten samen met de gemeente gemaakt. Het plan is 27 mei goedgekeurd door de gemeenteraad. Erik Langeweg, wethouder van Dronten, is enthousiast: "We zijn blij dat azc op deze manier langer kan blijven; asielzoekers zijn welkom in Dronten. Natuurlijk moeten ze wel hun best doen om deel te nemen aan de maatschappij. Dat stimuleren we als gemeente met inburgeringscursussen en begeleiding naar werk. In de gemeente is geen weerstand tegen het centrum, want het wordt goed beheerd en het COA reageert heel alert bij signalen. Ook omwonenden zijn positief. Zij zien liever een azc dan vakantiepark. Recreanten zijn er maar even en doen minder hun best om het park netjes achter te laten."

Langeweg ziet dat het COA investeert in de kwaliteit van het centrum. "Het blijft een sfeervol park, waar asielzoekers prettig en veilig wonen. Als zij over tien tot vijftien jaar weggaan, kunnen we het relatief eenvoudig een recreatieve functie geven."

Duurzaam bouwen

"Het azc in Dronten is een goed voorbeeld van onze duurzame bouwprojecten", zegt Willy Kok, projectontwikkelaar bij het COA. "Het is toch geweldig dat we locaties door duurzame verbouw nog minimaal vijftien jaar kunnen gebruiken. In 'COA in beeld' hebben we vaker verteld dat we hard opvangcentra nodig hebben. Vaste locaties én locaties voor kortere perioden. De toekomstige vastgoedvraag is echter nooit te voorspellen, omdat het aantal asielzoekers sterk fluctueert. Daarom geldt altijd: als wij een locatie niet meer nodig hebben, moet de gemeente het terrein weer goed kunnen gebruiken. De nieuwe bungalows in Dronten hebben dan ook een lange levensduur en tijdloos ontwerp. Ze zijn bovendien energiezuinig door bijvoorbeeld gebruik van zonne-energie, warmteterugwinning uit douchewater en onderhoudsvriendelijke, duurzame materialen." Dat spreekt ook de gemeente erg aan. Wethouder

Langeweg: "We moeten niet alleen zorgvuldig met mensen omgaan, maar ook met onze grondstoffen."

Soepele samenwerking

De samenwerking is volgens wethouder Langeweg soepel verlopen. In het projectteam dat het bestemmingsplan maakte, zaten mensen van het COA, ambtenaren uit de gemeente en experts zoals een landschapsarchitect. De gemeenteraad heeft nog wel een kritische kanttekening

bij het bestemmingsplan. Langeweg: "De gemeenteraad is vóór groei van het azc, van 800 naar 1.000 opvangplekken in 2010. Maar het schoolgebouw op het azc terrein, een dependance van de dorpschool, is binnenkort te klein. En wij willen de kinderen in het azc wel graag goed onderwijs geven. Dat is dus nog onderwerp van gesprek. Verder ben ik tevreden met het nieuwe bestemmingsplan. Eind 2013 zijn de nieuwe recreatiewoningen klaar. Zowel het COA als de gemeente Dronten kan daar nog jaren met plezier gebruik van maken."

Wethouder Langeweg op azc Dronten. Foto: Elri van Dijk.

RET werkt aan Europese opvangvraagstukken

Integratie, wat verstaan we daar eigenlijk onder? Welke onderwerpen moeten aan de orde komen in een integratieprogramma? En als werk een goede manier is om in te burgeren, hoe zetten we de capaciteiten van asielzoekers dan optimaal in om werk te vinden?

Integratie is een van de vijf actuele opvangvraagstukken waar Europese beleidsmedewerkers gezamenlijk aan werken in het project Reception Expert Teams (RET). Ook de onderwerpen huisvesting, personele capaciteit, kwetsbare groepen en samenwerking met ketenpartners en maatschappelijk middenveld komen aan de orde. Het doel van het project is om te komen tot een gezamenlijke aanpak en methodiek-ontwikkeling door middel van onderzoek en uitwisseling van informatie. Désirée Horbach, projectleider RET, legt uit: "We streven naar maatwerk. Afhankelijk van de vraag van de deelnemende landen wordt bijvoorbeeld een checklist, een handboek of een dvd met een voorlichtingsfilm opgeleverd tijdens de eindconferentie eind 2011."

Voortouw

Het project RET, dat wordt gesubsidieerd door het Europees Vluchtelingenfonds is in december 2009 gestart met een conferentie. Daar zijn, onder leiding van experts van het COA, alle thema's tijdens workshops behandeld en de agenda's voor de tien in 2010 en 2011 geplande vervolgsminars samengesteld. Met RET initieert het COA, vanuit de sleutelpositie binnen ENARO, de noodzakelijke samenwerking van Europese opvangorganisaties. Inmiddels zijn seminars gehouden over opvang van kwetsbare groepen, samenwerking, personeels-capaciteit en integratie. Gemiddeld 27 collega's uit 16 Europese landen namen deel aan de bijeenkomsten.

Blauwdruk

Leendert Kampman, de COA-medewerker die de bijeenkomsten over integratie begeleidt, hoopt in de slotbijeenkomst samen met de Europese collega's een blauwdruk voor integratie te kunnen opleveren. "Landen die tegen problemen aanlopen kunnen die checklist gebruiken om over de invulling van hun integratieprogramma na te denken en

oplossingen voor problemen te vinden. Onderwerpen als het inburgeringsexamen, taalonderwijs, maatschappij oriëntatie en begeleiding naar werk worden behandeld", vertelt hij. Een idee dat uit de workshop kwam, is om asielzoekers te helpen een eigen bedrijf op te zetten. "Werk is tenslotte een goede manier om te integreren", zegt Kampman.

Opbrengst

Désirée Horbach is tevreden met de opbrengst tot nu toe: "De deelnemers hebben laten weten dat ze energie en inspiratie putten uit de bijeenkomsten. Ze vinden uitwisseling van kennis en informatie belangrijk en herkennen veel van hun eigen ervaringen in de verhalen van anderen. Bijkomend voordeel is dat de Europese collega's door de samenwerking in RET gemakkelijker onderling contact opnemen en kennis delen." Maar het blijft niet alleen bij uitwisseling van ideeën. "Aan de hand van discussies over concrete probleemstellingen bereiken we diepgang", legt de projectleider uit. Ze geeft voorbeelden: "Tijdens de workshop over personele capaciteit werd gezocht naar een standaardprofiel voor opvangmedewerkers. In eerste instantie dragen de deelnemers wel 30 competenties en vaardigheden aan. Maar in een levendige discussie komen we uiteindelijk tot een gemene deler." Ideeën die voortkomen uit een seminar kunnen leiden tot aanpassingen in de agenda van een andere. Désirée Horbach: "Als

tijdens een seminar over kwetsbare groepen wordt vastgesteld dat voor vrouwen met kinderen opvang in een aparte ruimte nodig is, nemen we dat mee bij het seminar over huisvesting."

Vervolg

Eind oktober vindt opnieuw een seminar plaats en in 2011 komen alle onderwerpen een tweede keer aan bod. Désirée Horbach legt uit dat deelnemende landen die thema's bijwonen die voor hen interessant zijn: "Een land met een zeer hoge instroom van asielzoekers, zoals Cyprus, kampt met een andere problematiek dan bijvoorbeeld Letland, dat een lage instroom heeft. De meeste landen nemen wel aan alle seminars deel, maar komen soms wel met verschillende medewerkers." Eind 2011 wordt de eindconferentie georganiseerd, waar de resultaten zullen worden gepresenteerd. Projectleider Désirée Horbach is overtuigd van het succes van RET: "De Europese commissie stimuleert de samenwerking van de lidstaten op het gebied van asielopvang en het COA draagt daar graag aan bij. In de dagelijkse praktijk is geen tijd om dieper op deze onderwerpen in te gaan, dit project biedt daar de gelegenheid voor."

Deelnemers van het project RET. Foto: COA.

ENARO en RET

Het uitwisselingsprogramma ENARO (European Network of Asylum Reception Organisations) en het project RET vullen elkaar aan. Waar ENARO zich richt op vraagstukken van de opvangpraktijk, focust RET met name op het verdiepen van uitwisseling op beleidsniveau. Aan ENARO nemen 17 landen deel: Nederland, België, Cyprus, Denemarken, Finland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Hongarije, Letland, Italië, Malta, Noorwegen, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Zweden en Zwitserland. Aan RET doen, naast de ENARO-landen, ook Polen, Luxemburg, Griekenland, Letland en Bulgarije mee.

Locatie in beeld... azc Den Helder

Niet meer uit de gemeente weg te denken

“Je kunt eigenlijk wel zeggen dat azc Den Helder is ingeburgerd”, zegt locatiemanager Martin Schouten. Het azc bestaat al vijftien jaar. Sinds 1 juli is de voormalige terugkeerlocatie ook gericht op inburgering. Dit maakt de band met de gemeente nóg sterker.

“Hebben ze ook huisdieren? Moeten ze zelf koken en schoonmaken? En hebben ze een tv?” De eerste klas mavo van middelbare school ‘Aan zee’ krijgt een rondleiding in azc Den Helder. De programmabegeleider legt uit dat het leven hier heel gewoon is. Asielzoekers hebben een bankpasje, doen boodschappen en koken zelf. Kinderen gaan naar school en zitten op een voetbalvereniging als ze dat leuk vinden. Ze kijken ook tv en vrienden mogen hier logeren. Een van de leerlingen stelt voor om op het azc een voetbalwedstrijd te houden, zodat ze elkaar beter leren kennen. Dat vindt iedereen een goed idee.

Ervaren hoe het is

De rondleiding is volgens locatiemanager Martin Schouten een goed voorbeeld van samenwerking met de gemeente. “Het contact met scholen is goed. Azc-jongeren die op de middelbare school zitten, gaan naar de stad. Op het azc-terrein staat een basisschool waar ook kinderen van buiten zitten. De rondleidingen die we geven zijn heel leerzaam. We doen altijd alsof twee scholieren uit de groep hier komen wonen.

Ze krijgen een zak met spullen die ze nodig hebben, een deken, theedoeken, enzovoort. Ze krijgen een huissleutel, ondertekenen de huisregels en lopen naar hun appartement. Ze ervaren daardoor even hoe het is om op een azc te wonen.”

Alles zelf doen

De locatie is van oudsher een kazerne, het basketbalveldje was vroeger de appelplaats. Het COA heeft geïnvesteerd in de kwaliteit, zodat zij de locatie lang kan gebruiken. In de kazernegebouwen zijn appartementen gebouwd en ook aan de buitenkant ziet alles er netjes uit. Daar zijn de bewoners volgens Schouten grotendeels zelf verantwoordelijk voor. “Wat bewoners zelf kunnen, moeten ze ook zelf doen. We stimuleren zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid. Ze moeten bijvoorbeeld zelf schoonmaken en het open leercentrum, waar bewoners computers kunnen gebruiken, beheren. Onze medewerkers geven alleen begeleiding. Als ze straks niet meer in het azc wonen, moeten ze ook alles zelf doen.”

Inburgering

De focus op inburgering is sinds 1 juli nog belangrijker in Den Helder. Het azc was altijd een terugkeerlocatie en de bewoners waren vooral gericht op een toekomst in hun land van herkomst. Maar sinds 1 juli kent het COA geen categorale opvang meer. Azc's zijn zowel gericht op terugkeer als op

Scholieren krijgen een rondleiding op azc Den Helder. Foto: COA.

oriëntatie en inburgering. Schouten: “Hier wonen nu ook asielzoekers die misschien een vergunning krijgen of zelfs al hebben. Dat betekent bijvoorbeeld dat wij nu ook het programma ‘Voorbereiding op Inburgering’ aanbieden. Lessen Nederlands zijn daar een belangrijk onderdeel van.” Volgens Schouten versterkt dit nog meer de band met de gemeente. “We hebben meer bewoners met het perspectief dat ze in Nederland mogen blijven. Die leren de taal en als ze een vergunning krijgen, is de kans groot dat ze zich in de gemeente Den Helder vestigen.”

COA onder de loep

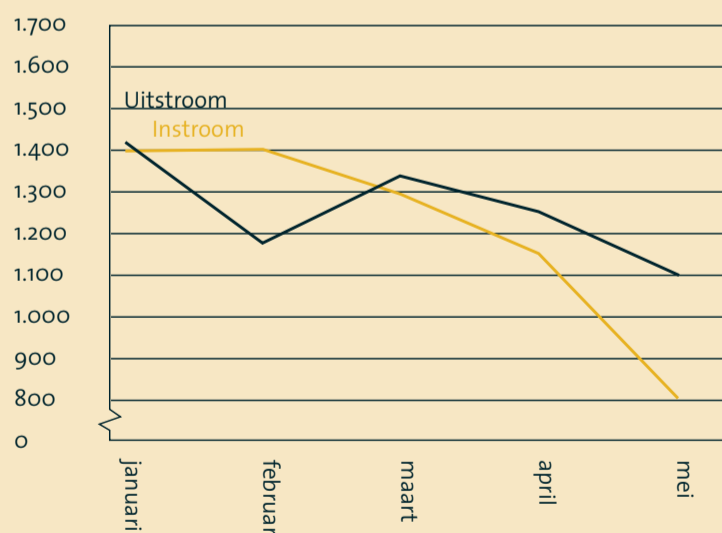
Asielstromen fluctueren, nieuwe bestuursovereenkomsten worden gesloten en oude lopen af. Dit brengt met zich mee dat er locaties zijn die hun deuren openen en andere die hun deuren sluiten. Tweemaal per jaar geeft ‘COA in beeld’ een overzicht van het aantal asielzoekers dat maandelijks in- en uitstroomt en het aantal dat wordt opgevangen. Ook laten we zien in welke gemeenten onze opvanglocaties zijn te vinden. Ten slotte kijken we naar het land van herkomst van de bewoners. Dit overzicht bevat informatie over de maanden januari tot juni van dit jaar.

In- en uitstroom in de centrale opvang van januari tot juni 2010

Maand	januari	februari	maart	april	mei
Instroom	1.394	1.409	1.293	1.158	806
Uitstroom	1.425	1.176	1.334	1.253	1.095

Bezetting centrale opvang van januari tot juni 2010

Aantal	21.806	21.984	21.974	21.762	21.507
--------	--------	--------	--------	--------	--------

Opvanglocaties COA

Overzicht van gemeenten waar de opvanglocaties zijn te vinden, per 1 juni 2010.

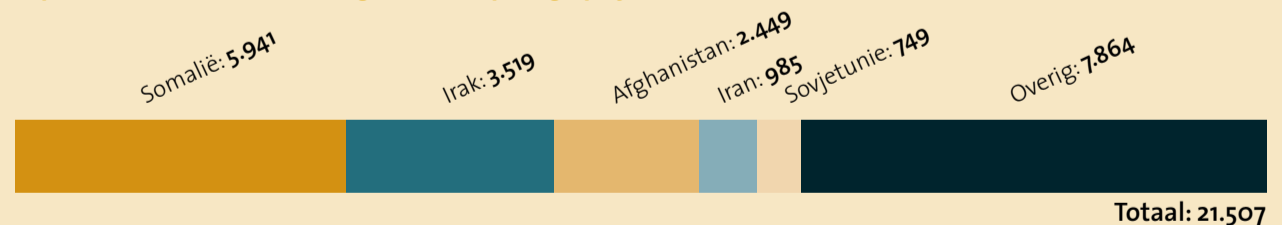
- Asielzoekerscentrum, langdurige opvang (azc)
- Tijdelijke noodvoorziening, korte termijn opvang (tnv)

Bezetting centrale opvang naar leeftijd en geslacht op 1 juni 2010

Leeftijdsgroep	0 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 59	60+	Totaal
Man	4.172	4.956	2.694	1.383	218	13.423
Vrouw	2.985	2.444	1.476	929	250	8.084
Totaal	7.157	7.400	4.170	2.312	468	21.507

Top 5 nationaliteiten bezetting centrale opvang op 1 juni 2010

Vragen over ons werk?

U kunt ons op verschillende manieren bereiken:

Centraal Bureau Rijswijk
Telefoon: (070) 372 70 00

COA-servicelijn
Deze is dagelijks te bereiken via (0800) 0238023 of
coaservicelijn@coa.minjus.nl.

Publieksvoorlichting

Algemene vragen over het COA of de opvang van asielzoekers kunt u stellen via publieksvoorlichting@coa.minjus.nl of telefonisch op maandag, dinsdag en donderdag van 09.00 tot 16.00 uur via (070) 372 72 49.

Opvanglocaties

Opmerkingen of klachten over een specifieke opvanglocatie kunt u doorgeven aan het clusterkantoor van deze opvanglocatie. Kijk voor het adres en telefoonnummer op www.coa.nl.

Colofon

COA in beeld is een kwartaaluitgave van

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Deze centrale organisatie in Nederland biedt mensen in opdracht van het ministerie van Justitie tijdelijke huisvesting en ondersteunt hun voorbereiding op de toekomst, in Nederland of elders. Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Redactie redactie@coa.minjus.nl. Telefoon: (070) 372 72 62/26

Vormgeving VDM creative communication, Rotterdam

Foto voorpagina Elri van Dijk

Druk Opmeer Drukkerij bv, Den Haag